

02/12/2023

Ξεκίνησε η Ημερίδα της Αγιορειτικής Εστίας: «Αναγκαστικές μισθώσεις - “απαλλοτριώσεις” των αγιορείτικών μετοχιών»

/ [Αγιορείτικα](#)

Ξεκίνησε σήμερα από την [Αγιορειτική Εστία](#) η Επιστημονική Ημερίδα με τίτλο «Αναγκαστικές μισθώσεις - “απαλλοτριώσεις” των αγιορείτικών μετοχιών. Ιστορική προσέγγιση και σύγχρονες νομικές θεωρήσεις», στην αίθουσα «Μανόλης Αναγνωστάκης» του Δημαρχιακού Μεγάρου Θεσσαλονίκης.

Το έτος 2023 συμπληρώνονται 100 χρόνια από την έναρξη των διαδικασιών

«απαλλοτριώσεως» των Αγιορειτικών Μετοχίων, με την αρχική απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας για την επίταξη 24 Μετοχίων Αγιορειτικών Μονών με αφορμή την εγκατάσταση προσφύγων της Μικρασιατικής καταστροφής. Αυτό αποτέλεσε το προανάκρουσμα για την, μεταξύ Αγίου Όρους και Ελληνικής Πολιτείας, μίσθωση, κατά το επόμενο έτος, 63 αγιορειτικών μετοχίων για δέκα χρόνια, στις περιοχές Χαλκιδικής και Σερρών.

Ακολούθησαν η αιφνιδιαστική απαλλοτρίωση άλλων 27 Μετοχίων, το ίδιο έτος, η αναγκαστική απαλλοτρίωση 24 Αγιορειτικών Μετοχίων της Θάσου και της Λήμνου το 1927, νομοθετικές ρυθμίσεις για μίσθωση των αγιορειτικών κτημάτων στο διηνεκές για να καταλήξουμε στον νόμο 5377 του 1932 «Περί εκτιμήσεως και πληρωμής της αξίας των απαλλοτριωθέντων κτημάτων των Ι. Μονών του Αγίου Όρους».

Ο απολογισμός ήταν να δοθεί σχεδόν το σύνολο της Μετοχιακής περιουσίας των Αγιορειτικών Μονών, συνολικής έκτασης πάνω από 1.000.000 στρέμματα· μια τεράστια προσφορά, που έμεινε αδικαίωτη, και ένα μεγάλο εθνικό διακύβευμα.

Με την ημερίδα που διοργανώνει η Αγιορειτική Εστία στο δημαρχιακό μέγαρο της Θεσσαλονίκης με τίτλο: «Αναγκαστικές μισθώσεις - “απαλλοτριώσεις” των αγιορειτικών μετοχίων. Ιστορική προσέγγιση και σύγχρονες νομικές θεωρήσεις» επιχειρείται όχι μόνο η αποτίμηση των ιστορικών γεγονότων και των διαφόρων παραμέτρων τους αλλά και η εξέτασή τους υπό το πρίσμα νεοτέρων νομικών αντιλήψεων.

Επιστημονική Επιτροπής της Ημερίδας

Πρόεδρος

Αθανάσιος Καΐσης, Ομότιμος καθηγητής Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.

Μέλη

Γέρων Συμεών Διονυσιάτης

Ιερομόναχος Φιλόθεος Κουτλουμουσιανός

Ιερομόναχος Θεόφιλος Παντοκρατορινός

Κρίτων Χρυσοχοΐδης, ομότιμος διευθυντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Διογένης Καραγιαννακίδης, δρ νομικής, Δικηγόρος

Σάββατο 2 Δεκεμβρίου

09:30 - 10:00 ΥΠΟΔΟΧΗ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΤΕΛΕΤΗ

10:00 - 10:10 Χαιρετισμός της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους Άθω

10:10 - 10:20 Χαιρετισμός και κήρυξη της έναρξης των εργασιών από τον δήμαρχο

Θεσσαλονίκης και πρόεδρο του δ.σ. της Αγιορειτικής Εστίας, κ. Κωνσταντίνο Ζέρβα

10:20 – 10:30 Εισαγωγικές παρατηρήσεις από τον πρόεδρο της επιστημονικής επιτροπής της ημερίδας κ. Αθανάσιο Καΐση, ομότιμο καθηγητή Νομικής Σχολής ΑΠΘ

A' ΕΝΟΤΗΤΑ

Ιστορική θεώρηση των αναγκαστικών μισθώσεων – «απαλλοτριώσεων»

A' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κρίτων Χρυσοχοΐδης, ομότιμος διευθυντής ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

10:30 – 10:50 Βασίλειος-Αλέξανδρος Κόλλιας, εντεταλμένος ερευνητής ΚΕΙΕΔ Ακαδημίας Αθηνών, Δ.Ν., δικηγόρος

Περιουσιακές ανταλλαγές μεταξύ Δημοσίου και αγιορειτικών μονών στο Βυζάντιο. Οι περιπτώσεις τριών χρυσοβούλλων για τις μονές Ιβήρων (979/980), Βατοπεδίου (1082) και Μεγίστης Λαύρας (1104)

10:50 – 11:10 Δημήτριος Νικολακάκης, καθηγητής Εκκλησιαστικού Δικαίου ΑΠΘ, δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

Η ακίνητη περιουσία των μονών του Αγίου Όρους μετά τα φερμάνια (1568–1569) του Σελίμ Β'

11:10 – 11:30 Μοναχός Θεόκτιστος Δοχειαρίτης

Η αποζημίωση των Αγιορειτικών μονών για την απαλλοτρίωση των μετοχίων τους

11:30 – 11:50 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

11:50 – 12:20 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

B' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ιερομόναχος Θεόφιλος Παντοκρατορινός

12:20 – 12:40 Μοναχός Κοσμάς Σιμωνοπετρίτης, διδάκτωρ τουρκολογίας ΑΠΘ

Ασυνέπειες στην εφαρμογή του νόμου και άλλα προβλήματα κατά τις απαλλοτριώσεις των αγιορειτικών μετοχίων

12:40 – 13:00 Δημήτριος Μουζάκης, θεολόγος, διδάκτωρ ιστορίας
Το μετοχιακό ζήτημα και οι αλλοεθνείς μοναχοί του Αγίου Όρους

13:00 – 13:20 Johannes Niehoff-Panagiotidis, Καθηγητής, Freie Universität Berlin
Οι «απαλλοτριώσεις» των αγιορειτικών κτημάτων και οι ευρωπαϊκές τους συγγένειες

13:20 – 13:40 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

13:40 – 14:10 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Διογένης Καραγιαννακίδης, δρ νομικής, δικηγόρος

14:10 – 14:30 Ιωάννης Α. Σκλαβούνος, καθηγητής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Msc Ιστορίας

Απαλλοτρίωση και παραγραφή μέσα από τις δικαστικές υποθέσεις των μετοχίων δύο αγιορειτικών μονών στις Σέρρες

14:30 – 14:50 Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, καθηγητής Εκκλησιαστικού Δικαίου Νομικής

Σχολής ΑΠΘ, Δικηγόρος

Η νομολογιακή αντιμετώπιση των απαλλοτριώσεων αγιορειτικών μετοχίων. Ερμηνευτικά ζητήματα και προοπτικές

14:50 – 15:10 Αναστάσιος Νικόπουλος, καθηγητής, Freie Universität Berlin

Οι απαλλοτριώσεις των αγιορειτικών μετοχίων. Η προβληματική των εφαρμοσθεισών μεθόδων

15:10 – 15:30 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Β' ΕΝΟΤΗΤΑ

Αναγκαστικές μισθώσεις – «απαλλοτριώσεις» Αγιορείτικων περιουσιών υπό το πρίσμα νεότερων νομικών αντιλήψεων

Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αθανάσιος Καΐσης, ομότιμος καθηγητής Νομικής ΑΠΘ – πρόεδρος επιστημονικής επιτροπής της ημερίδας

18:00 – 18:20 Μιλτιάδης Χατζηγεωργίου, αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου ε.τ.

Οι περιπέτειες των αγιορειτικών μετοχίων τον εικοστό αιώνα. Απαλλοτρίωση ή

δήμευσή τους;

18:20 - 18:40 Δημήτριος Μακρής, Σύμβουλος της Επικρατείας

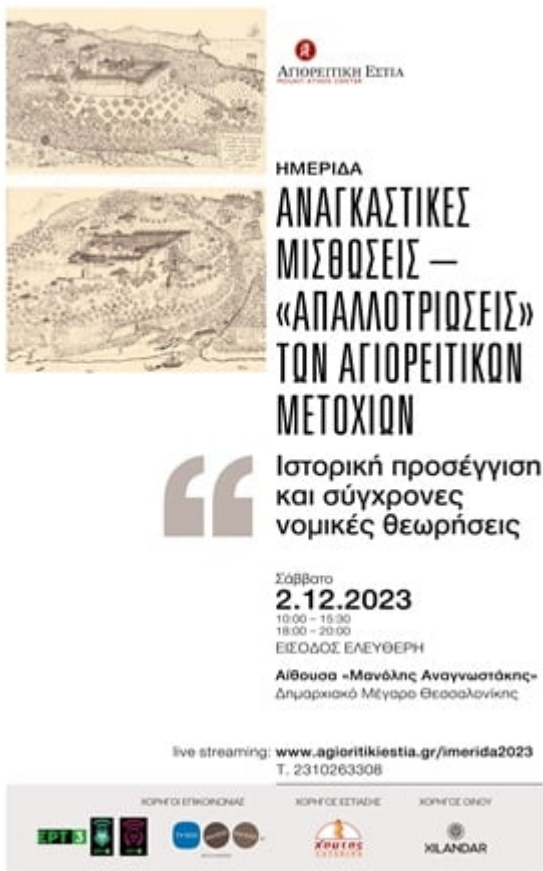
Η προστασία των αγιορείτικων περιουσιών υπό το πρίσμα της νεότερης νομολογίας του ΣΤΕ και του ΕΔΔΑ

18:40 – 19:00 Χρήστος Γαλιτσίδης, δικηγόρος

Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των μετοχίων των μονών του Αγίου Όρους κατά τις απαλλοτριωτικές αποφάσεις ως πυρήνας του λεγόμενου «μετοχιακού ζητήματος»

19:00 - 19:20 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

19:20 – 19:50 ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

09:30 – 10:00 ΥΠΟΔΟΧΗ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΤΕΛΕΤΗ

10:00 – 10:10	Χαιρετισμός της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους Άθως
10:10 – 10:20	Χαιρετισμός και κήρυξη της έναρξης των εργασιών από τον Δήμαρχο Θεσσαλονίκης και Πρόεδρο του Δ.Σ. της Αγιορειτικής Εστίας, κ. Κωνσταντίνο Ζέρβα
10:20 – 10:30	Εισαγωγικές παρατηρήσεις από τον Πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής της Ημερίδας κ. Αθανάσιο Κάλισο , Ομότιμο Καθηγητή Νομικής Σχολής Α/ΓΘ

Α΄ ΕΝΟΤΗΤΑ

Ιστορική θεώρηση των αναγκαστικών μισθώσεων - «απαλλοτριώσεων»

Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Κρήτων Χρυσοχαΐδης**, Ομότιμος Δ/ντής Ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

10:30 – 10:50 **Βασίλειος-Αλέξανδρος Κόλλιας**, Εντεταλμένος Ερευνητής ΚΕΙΕΔ Ακαδημίας Αθηνών, Δ.Ν., Δικηγόρος
Περιουσιακές απαλλαγές μεταξύ Δημοσίου και αγιορειτικών μονών στο Βυζάντιο. Οι περιπτώσεις τριών χρυσαβούλλων για τις μονές (βήρων (979/980), Βασιανέζου (1082) και Μεγίστης Λαύρας (1104)

10:50 – 11:10 **Δημήτριος Νικολακάκης**, Καθηγητής Εκκλησιαστικού Δικαίου ΑΠΘ, Δικηγόρος
παρ' Αρείω Πάγω
Η ακίνητη περιουσία των μονών του Αγίου Όρους μετά τα φερμάνια (1568–1569) του Σελίμ Β΄

11:10 – 11:30 **Μοναχός Θεόκλητος Δοκεαρίτης**
Η αποζημίωση των Αγιορειτικών μονών για την απαλλοτρίωση των μετοχών τους

11:30 – 11:50 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

11:50 – 12:20 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Ιερομόναχος Θεόφιλος Παντοκρατορινός**

12:20 – 12:40 **Μοναχός Κοσμάς Σιμωνοπετρίτης**, Διδάκτωρ Τομσκόλσκος Α/ΓΘ
Ασυνέπειες στην εφαρμογή του νόμου και άλλα προβλήματα κατά τις απαλλοτριώσεις των αγιορειτικών μετοχών

12:40 – 13:00 **Δημήτριος Μουζάκης**, Θεολόγος, διδάκτωρ Ιστορίας
Το μετασκακό ζήτημα και οι αλλοεθνείς μοναχοί του Αγίου Όρους

13:00 – 13:20	Johannes Niehoff-Panagiotidis, Καθηγητής, Freie Universität Berlin Οι «απολλοτριώσεις» των αγορευτικών κτημάτων και οι ευρωπαϊκές τους συγγένειες
13:20 – 13:40	ΣΥΖΗΤΗΣΗ
13:40 – 14:10	ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ
Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Διογένης Καραγιαννακίδης, Δρ. Νομικής, δικηγόρος
14:10 – 14:30	Ιωάννης Α. Σκλαβούνος, Καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, MSc Ιστορίας Απολλοτρίωση και παραγραφή μέσα από τις δικαστικές υποθέσεις των μετακίνων δύο αγορευτικών μονών στις Σέρρες
14:30 – 14:50	Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου, Καθηγητής Εισαγωγικού Δικαίου Νομικής Σχολής ΑΠΘ, Δικηγόρος Η νομολογιακή αντιμετώπιση των απολλοτριώσεων αγορευτικών μετακίνων. Ερμηνευτικά ζητήματα και προοπτικές.
14:50 – 15:10	Αναστάσιος Νικόπουλος, Καθηγητής, Freie Universität Berlin «Οι απολλοτριώσεις των αγορευτικών μετακίνων. Η προβληματική των εφαρμοσθεσίων μεθόδων».
15:10 – 15:30	ΣΥΖΗΤΗΣΗ
Β' ΕΝΟΤΗΤΑ Αναγκαστικές μισθώσεις - «απολλοτριώσεις» Αγορευτικών περιουσιών υπό το πρίσμα νεότερων νομικών αντιλήψεων	
Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αθανάσιος Κάϊσης, Ομότιμος Καθηγητής Νομικής ΑΠΘ - Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής της Ημερίδας
18:00 – 18:20	Μιλτιάδης Χατζγεωργίου, Αντιπρόεδρος Αρχαίου Πάγου ε.τ. Οι περιπέτειες των αγορευτικών μετακίνων τον εικοστό αιώνα. Απολλοτρίωση ή δόλιμοσή τους;
18:20 – 18:40	Δημήτριος Μακρής, Σύμβουλος της Επικρατείας Η προστασία των αγορευτικών περιουσιών υπό το πρίσμα της νεότερης νομολογίας του ΣτΕ και του ΕΔΔΑ.
18:40 – 19:00	Χρήστος Γαλιτσιδής, Δικηγόρος Το ιδιοκτησιακό καθεστώς των μετακίνων των μονών του Αγίου Όρους κατά τις απολλοτριωτικές αποφάσεις ως πυρήνας του λεγόμενου «μετοχικού ζητήματος».
19:00 – 19:20	ΣΥΖΗΤΗΣΗ
19:20 – 19:50	ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΑΣ